

GOEDE BIOSFEER IS EEN FEEST

een gebied met een zuivere leefomgeving

Foto 1: 5 jaar toekomstboom, november 2025

Overpeinzing

Zon-, water- en windkracht zijn onomstotelijk de grootste vormgevers van het aardoppervlak. Een gedeelte van onze bevolking betreft overigens Gods wil daarbij. Fluctuaties genoeg in genoemde krachten. Met effecten op onze aardkorst en de lopen van onze rivieren waaronder de Amer. Wereldwijd zijn jaarringen van bomen feitelijke “geschiedenisboeken” die fluctuaties documenteren. **Dendrochronologisch onderzoek van jaarringen van (fossiele) bomen bevestigt dat ook aantrekkings- en zwaartekrachten, krachten uit het universum (meteorieten), krachten uit de aarde zelf (aardbevingen, vulkanen) ook relevant zijn. Magnetische polen kunnen op de loop gaan.** En de laatste decennia is zeker duidelijk dat ook de **exponentieel groeiende mensheid met materieel tegenwoordig in een wedloop verwikkeld is met onze planeet.** Dat werkt in op onze biosfeer. Over de voortgang en de uitkomsten daarvan zijn de meningen verdeeld.

In ons **deltaland en in Drimmelen waar het Gat van den Ham deel van uit maakt** moet men vanuit dendrochronologisch oogpunt al snel te rade bij enkele een “beetje oudere” bomen. Bijvoorbeeld de bomen rond station Hooge Zwaluwe die daar bij de opening van het station destijds zijn geplant. Er zijn immers niet veel oude bomen in Drimmelen. Voor bomen van voor de Sint Elizabeth vloed zeggen bronnen dat je naar Den

Hout moet, die vind je in Drimmelen niet en bijna nergens. En het zou zo maar kunnen zijn dat de bomen in Drimmelen die de **Watersnoodramp van 1953 en de ruilverkaveling van de zestiger jaren** overleefden per definitie **zeldzaam** en **monumentaal** zijn. Al met al gaan jaarringen van die bomen altijd over een minuscule

stukje ontstaansgeschiedenis van onze aarde. De aarde is zonder bomen begonnen en heeft dat heel lang zo volgehouden.

Er is geen twijfel over dat het ontstaan van Drimmelen (en de Biesbosch) vooral over de **kracht van water en wind gaat.** Maar mens en materieel met inpolderingen, dijken, grondverzet en ruilverkavelingen heeft al eeuwen het laatste woord gehad bij het scheppen van het huidige landschap en de leefomgeving Drimmelen.

Het was destijds bij het besluit om een spoorlijn aan te leggen door Drimmelen en een station te bouwen in Hooge Zwaluwe al niet makkelijk om een eeuw vooruit te kijken. Wie had destijds kunnen voorspellen hoe het vervoer er honderd jaar later voor zou staan? Te midden van de huidige turbulente (demografische, geopolitieke) ontwikkelingen, innovaties (robotisering, elektrificatie juist ook in de agrarische sector) en klimaatontwikkelingen is het nog veel complexer om een eeuw vooruit te kijken.

Voor de mensheid zijn bomen vanaf het allereerste ontstaan van die mensheid altijd pijlers gebleven voor cultuur en economie. Bouwmateriaal, voedsel, chemische fabrieken voor bodem en biosfeer, **het ziet er niet naar uit dat de rol van bomen als stabilisator van de leefomgeving de komende eeuwen gaat verminderen of verdwijnen.** Die voorspelling durft de AmerkantOp wel aan. **Een beetje boom kan de 250 jaar halen als de mensheid bomen de ruimte geeft en zorgt voor een leefbare leefomgeving.**

De AmerkantOp.

De AmerkantOp is een piepjonge gebiedstichting (2018) met in visie en missie het belang van een kwalitatieve leefomgeving in de gemeente Drimmelen en het gebied daar omheen. In Drimmelen heeft de stichting 3 posities: Het (B)oerBurgerBos aan de Zandstraat, Veld voor Verder (Voedselbos) aan de Zwaluwseweg en Ooit aan de Amer (Biologische Notenboomgaard) aan de Ruilverkavelingsweg.

Stichting de AmerkantOp heeft deze posities soms voor lange tijd in beheer ((B)oerBurgerBos voor 250 jaar) en staat deels op de nominatie om eigenaar te worden van een deel van de gronden. **Het verwerven en omzetten van gronden is overigens zowel kostbaar als tijdrovend.** Inmiddels heeft de AmerkantOp een grondfonds ingesteld. Dat fonds is voor de inkomsten uit de **verkoop van klimaatcertificaten** en het is de bedoeling om daarmee te investeren in het verwerven van nieuwe gronden. Dat is een kwestie van lange adem.

De AmerkantOp **streeft naar het betrekken en bewust maken van een diversiteit aan mensen uit de samenleving bij de activiteiten.** Ooit aan de Amer is daar een bijzonder voorbeeld van waarbij een collectief aan certificaathouders uit 19 verschillende plaatsenⁱ en/of woonkernen zich onlosmakelijk verbonden heeft aan de boomgaard. Het (B)oerBurgerBos en de Kinderboomkwekerij zijn ook voorbeelden, ontworpen door belangstellende inwoners uit de directe omgeving.

Via de groep **Experimentelers** van de AmerkantOp is de stichting alert op mogelijkheden om aan herintroductie van verdwenen bomen en planten te doen. Tegelijkertijd heeft deze groep oog voor nieuwe innovatieve initiatieven die wellicht kunnen leiden tot een bijdrage aan kwalitatief en uitgebalanceerd groen in de leefomgeving. Zo ontwikkelt Ooit aan de Amer zich niet alleen tot een biologische notenboomgaard maar in samenwerking met professionele partners ook tot een proef- en assortimentstuin voor o.a. notenteelt in Nederland. Ook zijn bij wijze van experiment en begeleid door een professionele

Een schot voor de boeg januari 2026

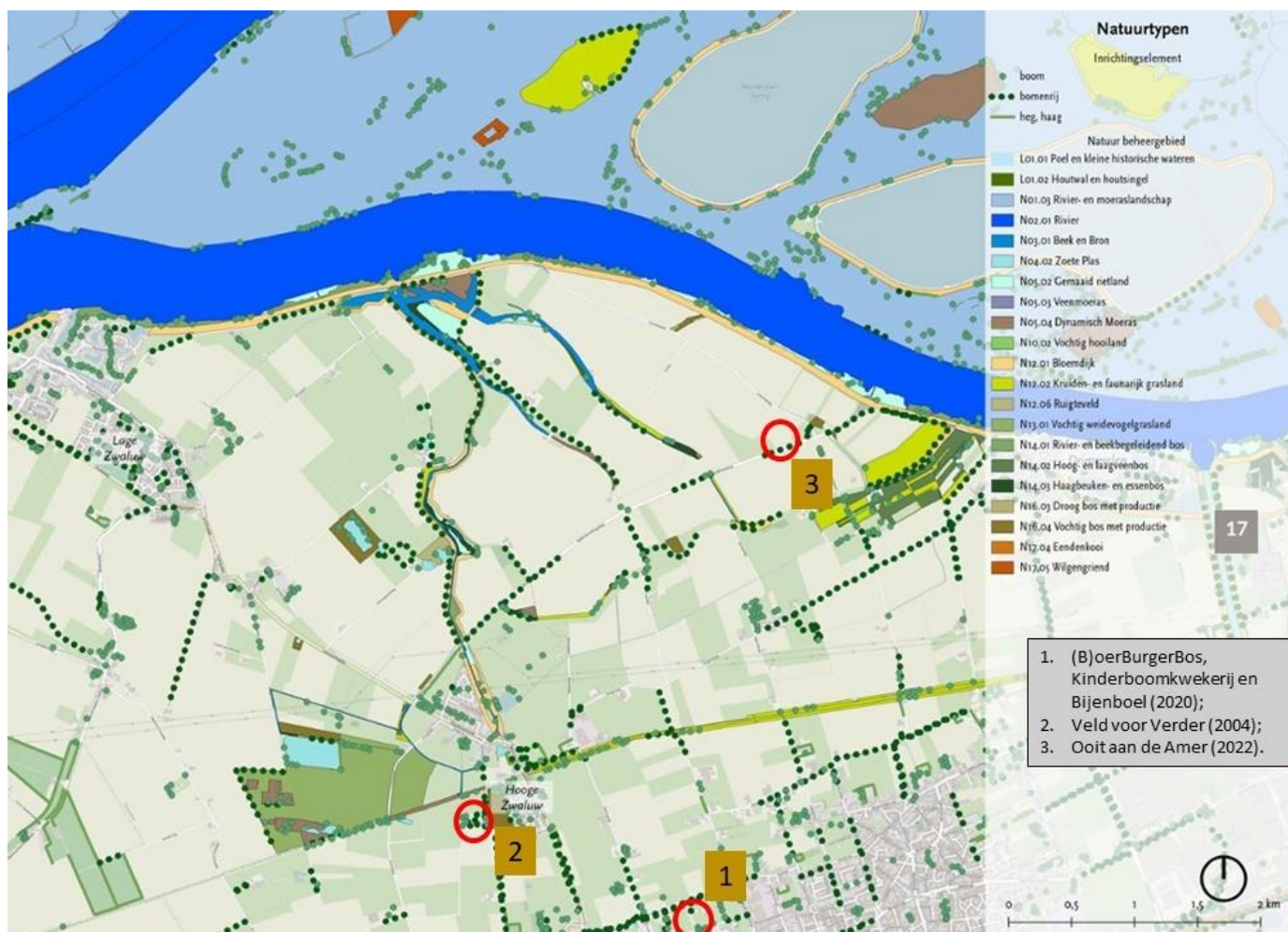
partner op verschillende bodemsoorten op uiteenlopende locaties 100 Paulownia's geplant als landbouwgewasⁱⁱ. Met het oog op biobased bouw materiaal.

Toename van biodiversiteit

Voor ieder van de locaties geldt dat er sprake is van een boost voor de biodiversiteit. Elk gebied heeft daarbij eigen kenmerken. Bij Ooit aan de Amer staat het accent vooral dankzij de Stichting Bei op insecten maar vogels, kleine- en grote zoogdieren en amfibieën beschouwen het gebied nu al als toevluchtsoord.

Datzelfde geldt voor de landschapselementen rond de Zandstraat. Een zandbodem heeft weer zijn eigen kenmerken met effecten op de habitat. Voor beide locaties geldt dat bewustwording, educatie en integrale samenwerking speerpunt zijn. In de praktijk is het overigens weerbarstig om daar veel aandacht voor te krijgen.

Veld voor Verder is sinds 2004 in ontwikkeling als stepping stone in het landschap en als vooruitgeschoven post van het Morgenstondbos. Het kan met recht ook een voedselbos voor dieren worden genoemd en de dappersten en snelsten onder de dieren, waaronder de bever, de muskusrat, de hoornaar, de hazen en de reeën maar vooral ook veel vogels hebben al hun eigen EVZ (ecologische verbindingszone) gemaakt naar het gebied. Een assortiment aan bomen trekt de aandacht en ook voor sommige mensen is het gebied een toevluchtsoord. Het gebied leent zich voor rustige rondleidingen en workshops o.a. over wildplukken, het belang van bomen en de werking van bomen. Ofschoon de bomen nog jong zijn staan er relatief al veel bomen op de waardevolle bomenkaart vanwege een bijzondere herkomst of uitzonderlijkheid in dit landschap.

Wat denkt, kan en wil de AmerkantOp?

In alle bescheidenheid en nuchterheid is de AmerkantOp blij met wat er is gerealiseerd en bereikt de afgelopen jaren. In de wetenschap dat dat een druppeltje op een zeer gloeiende plaat is maar wel één die stimuleert en inspireert. De Amerkant heeft mensen op ideeën gebracht en de initiatieven hebben binnen en buiten het gebied navolging gekregen. Zo speelt de AmerkantOp ook een rol bij het Koepelplan voedselbossen van de provincie Noord-Brabant. In totaal draagt de Amerkant bij aan zo'n zes hectare "natuur" op agrarische grond. Daar heeft de Amerkant de handen vol aan. Het ligt niet voor de hand dat de AmerkantOp een volgend solitair project start tenzij er voldoende draagkracht en draagvlak voor zo'n initiatief is. In overleg met andere organisaties zou nagedacht kunnen worden over het verwerven van grond voor zeer duurzaam grondgebruik in bijzondere situaties. Maar de ervaring leert dat bodemgebruik staat of valt met draag- en trekkracht van mensen, organisaties en overheid.

Meedenken, meepraten en meedoen: Naar vermogen

* De AmerkantOp juicht duurzaam agrarisch ondernemen toe en richt haar activiteiten mede op het ondersteunen daarvan. Duurzame landbouw met een accent op de kwaliteit van het geteelde, de mogelijkheden om die lokaal te verwerken en conserveren en aan te bieden in op de omgeving gerichte lokale voedselketens is een topic. Mogelijk leidt dat tot toename van duurzame gastronomie binnen Drimmelen zelf.

* De AmerkantOP is zich bewust van de waardering voor groene initiatieven en beschouwt haar eigen gebieden al als parels en verwelkomt de complimenten van de omgeving maar denkt ook na over de fronsende blikken die er zijn. Soms zijn er kansen. Veld voor Verder ligt gunstig aan een druk recreatief fietspad grenzend aan een poosplaats en het drenkelingenkerkhof. Die poosplaats met banken en een tafel van de ANV is als vanzelf een pleisterplaats gewordenⁱⁱⁱ. De plaats heeft potentie ook als doel vanuit Onze Kerk in Hooge Zwaluwe.

Ooit aan de Amer ligt gunstig als het mocht komen tot een bewandelbare EVZ en dan is het een onderzoek waard om te kijken of er een uitzichttoren kan komen op de plaats waar die, aan de dijk, voorheen ook stond. De AmerkantOp staat in principe voor publieke toegankelijkheid maar door schade en schande wijs geworden kan dat

Een schot voor de boeg januari 2026

alleen onder voorwaarden. Overigens zie de AmerkantOp in de praktijk al een schakering aan “groene” belangstelling. Er is doelgerichte belangstelling voor de gebieden van de AmerkantOp, soms ook van verder weg. Vaak zijn dat mensen met groene vingers die ook belangstelling hebben voor de Biesbosch, voor vogels, wildplukken en agroforestry.

In de periferie van de eigen gebieden ziet de AmerkantOp kansen voor groene belangstelling, ook aan de Zandstraat. Als de onderbreking van de Zandstraat opgelost kan worden voor wandelaars en langzaam fietsverkeer kan daar een bijzondere route ontstaan.

Bomen over Bomen

- De AmerkantOP heeft het verbeteren van en uitbreiden van een natuurwaardige leefomgeving in de genen zitten. Voor de Amerkant is integraal denken, samenwerken en in verbinding staan een fundament. Vertrouwen, integer denken/doen en in zijn waarde laten is cruciaal.

Het zal niet verbazen dat de AmerkantOp ook een pleidooi houdt voor meer bomen^{iv}:

- Bomen zijn de stabilisatoren van de leefomgeving met een lange reeks aan mentale, chemische en natuurkundige effecten die her verder geen betoog hoeven;
- Bomen zijn als grondstof voor bouwmaterialen van eminent belang;
- Bomen zijn de dempers van bepaalde klimaatontwikkelingen;
- Bomen zijn pijlers voor de biodiversiteit ook in een delta;
- Bomen brengen een beetje weldadige variëteit in een overigens open polderlandschap.

Wilt u meer van ons weten, met ons in gesprek, Bomen over Bomen?

Daar staan we voor open!

De AmerkantOp

Van 1 ha aardappelland naar wildplukgebied, bio notenboomgaard/proeftuin 2022-2025 (Ruilverkavelingsweg)

Educatie aan de Zandstraat bij (B)oerBurgerBos en Kinderboomkwekerij

Experimentelers, samenwerking met professionals en monitoring

Aandacht van de omgeving voor Veld voor Verder aan de Zwaluwseweg

Een schot voor de boeg januari 2026

Een natuurlijke EVZ in wording aan de Zwaluwseweg

Een schot voor de boeg januari 2026

Bijlage: Waarneming vogelgeluiden Veld voor Verder

	datum in 2025		23-jun	24-jun	28-jun	21-jul	18-aug	19-aug	21-sep	22-sep	23-sep				24-sep		29-sep		
	Tijd		14.00 uur	20.00 uur	20.00 uur	8.15 uur	14.00 uur	11.00 uur	14.00 uur	11 uur	10.30 uur	12.30 uur	13.30 uur	14.30 uur	11.30 uur	13.30 uur	12.00 uur	13.30 uur	15.00 uur
1	appelvink	3			1			1							1				
2	bonte vliegenvanger	1				1													
3	boomkruiper	5		1	1	1			1	1									
4	braamsluiper	1	1																
5	buizerd	6	1		1	1			1	1							1		
6	cetti's zanger	1								1									
7	ekster	1								1									
8	fazant	2				1				1									
9	fitis	1		1															
10	gans grote canadese	4							1						1	1	1		
11	gekraagde roodstaart	3		1			1			1									
12	gierzwaluw	1								1									
13	goudhaan	1															1		
14	grasmus	1	1																
15	graspieper	1							1										
16	grauwe gans	12	1	1	1			1	1	1	1	1			1	1	1		1
17	grauwe vliegenvanger	2			1					1									
18	groenling	3	1	1	1														
19	heggenmus	3		1	1												1		
20	holenduif	2	1		1														
21	houtduif	5		1	1	1	1			1									
22	huismus	2			1					1									
23	kauw	1			1														
24	kievit	1	1																
25	kleine plevier	1	1																
26	kneu	1								1									
27	koolmees	11	1	1	1				1		1	1		1	1	1	1	1	
28	koperwiek	1																	1
29	kwikstaart gele	1	1																
30	kwikstaart grote gele	2			1	1													
31	kwikstaart witte	2								1							1		
32	matkop	1								1									
33	merel	4	1	1	1												1		
34	pimpelmees	6	1	1	1				1							1	1		
35	putter	2				1											1		
36	rietgors	2							1	1									
37	roek	4	1	1	1					1									
38	roodborst	12		1			1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	
39	scholekster	1	1																
40	sijs	2														1		1	
41	specht groene	4			1				1	1							1		
42	specht grote bonte	3							1								1		1
43	staartmees	2							1								1		
44	steenuil	2								1		1							
45	taiga boomkruiper	1								1									
46	tijtjaf	11	1	1	1	1	1		1		1			1	1		1		1
47	tuinfluter	3	1	1	1														
48	turkse tortel	1			1														
49	veldleeuwerik	1								1									
50	vink	10	1	1	1	1			1	1					1		1	1	1
51	vlaamse gaai	2							1	1									
52	vuurgoudhaan	1															1		
53	wielewaal	2	1	1															
54	wilde eend	2							1	1									
55	winterkoning	5	1	1	1					1							1		
56	wulp	2			1					1									
57	zanglijster	3		1						1							1		
58	zwarte kraai	8	1	1	1	1		1	1	1	1								
59	zwartkop	5	1	1	1	1				1									
60		184	21	20	25	11	4	4	17	29	5	4	1	3	5	7	19	4	5

i

	Woonkern/gemeente	Aantal mensen/organisaties
1	baarle nassau	1
2	breda	10
3	buren	1
4	drimmelen	5
5	hooge zwaluwe	2
6	hulten	4
7	kaapstad	3
8	kolhorn	1
9	lage zwaluwe	4
10	limburg	2
11	made	22
12	noordwijk	1
13	oosterhout	2
14	oud drimmelen	2
15	rijsbergen	1
16	s Hertogenbosch	1
17	terheijden	4
18	wagenberg	3
19	Zevenbergschenhoek	1
		70

ii Nieuwe gewascode Paulownia

Een belangrijke stap Vanaf GLB 2026 heeft Paulownia een eigen gewascode: 7136 – Anna Paulowna (hakhout). Daarmee is de teelt van Paulownia op landbouwgrond voor houtproductie duidelijk en expliciet gepositioneerd binnen het landbouwbeleid. Dit voorkomt interpretatieverschillen en geeft meer rechtszekerheid over de status van het perceel. De gewascode bevestigt dat Paulownia een landbouwteelt blijft (geen bosbouw); correct kan worden geregistreerd, ook binnen agroforestry; (nog) geen recht geeft op de GLB-basispremie, maar wel duidelijkheid schept binnen bestaande kaders.

Hakhout: teeltvorm, geen status De term hakhout beschrijft uitsluitend de teeltwijze (periodiek afzetten en hergroei) en heeft geen juridische betekenis. Het perceel blijft landbouwgrond en valt niet onder bosbouw. Mest en stikstof: huidige stand Paulownia onder gewascode 7136 valt onder het reguliere landbouwmestbeleid. Tegelijkertijd is er in de stikstof Tabellen nog geen aparte, expliciet vastgelegde norm voor deze teelt. RVO verwijst daarom naar bestaande categorieën in de Tabellen. De exacte stikstofgebruiksruimte wordt in de praktijk per perceel bepaald, op basis van teelt, grondsoort, ligging en geldende regelgeving. Omdat hier nog vragen over bestaan, zijn wij met RVO in gesprek om verdere duidelijkheid te krijgen. Zodra daar meer over bekend is, informeren we jullie uiteraard. Vooruitblik De introductie van een eigen gewascode markeert de overgang van pionieren naar een serieus erkende landbouwteelt. Het is een positieve stap, zonder dat we vooruitlopen op toekomstige subsidies of regelingen.

iii

iv Als we alle bomen op aarde meetellen, beslaat de totale wereldwijde oppervlakte van boomschors ongeveer evenveel als alle zeven continenten samen. Deze microbiële activiteit op dit enorme 'schorscontinent' verwijdert potentieel miljoenen tonnen klimaatvervuilende gassen per jaar. Het lopende en spannende onderzoek richt zich nu op welke boomsoorten, welke omstandigheden en welke ecosystemen hierin het meest effectief zijn. Deze kennis kan uiteindelijk bosbeheer, natuurbescherming en klimaatmitigatiestrategieën helpen sturen.